

Bio Alians Doradztwo Inwestycyjne Sp. z o.o.

Paweł Kosiński (p.kosinski@bioalians.pl)

Warszawa, maj 2013

SYSTEM WSPARCIA KOGENERACJI W POLSCE

- 🔥 System wsparcia kogeneracji wymaga pilnej nowelizacji Prawa energetycznego,
- 🔥 Nie dotyczy to certyfikatów fioletowych, które będą wydawane do 31 marca 2019 r.,
- 🔥 Prezes URE wydaje żółte certyfikaty tylko za energię wytworzoną do 31 marca 2013 r.

1. Wprowadzenie

Świadectwa pochodzenia z kogeneracji są mechanizmem wsparcia dla energii elektrycznej wyprodukowanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła. Technologiczne skojarzenie wytwarzania tych produktów pozwala na lepsze wykorzystanie energii pierwotnej paliwa oraz generuje oszczędności w zakresie jego zużycia. Legalna definicja kogeneracji znajduje się w ustawie prawo energetyczne w art. 3 pkt. 33¹, który stanowi, że kogeneracja to równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej w trakcie tego samego procesu technologicznego. Z definicji tej należy wnioskować, iż w tym samym momencie produkcji energii elektrycznej produkowana jest energia cieplna. Należy wspomnieć, że ustawa nie precyzuje jaki musi być nośnik energii cieplnej. Stąd należy przyjąć, iż energia cieplna może być produkowana zarówno w postaci pary technologicznej jak i ciepłej wody, czy gorącego powietrza. W Prawie energetycznym występuje też pojęcie wysokosprawnej kogeneracji, którą w art. 3 pkt. 38 ww. ustawy definiuje się jako: *„wytwarzanie energii elektrycznej lub mechanicznej i ciepła użytkowego w kogeneracji, które zapewnia oszczędność energii pierwotnej zużywanej w:*

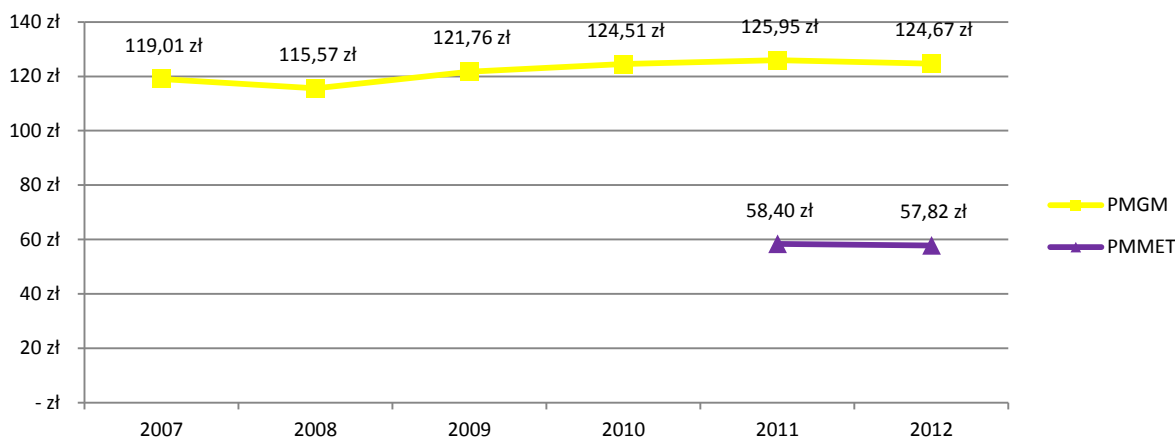
- a) jednostce kogeneracji w wysokości nie mniejszej niż 10% w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego lub
- b) jednostce kogeneracji o mocy zainstalowanej elektrycznej poniżej 1 MW w porównaniu z wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepła w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego.”

Jako ciepło użytkowe w kogeneracji należy rozumieć ciepło wytwarzane w kogeneracji, służące zaspokojeniu niezbędnego zapotrzebowania na ciepło lub chłód, które gdyby nie było wytworzone w kogeneracji zostałyby pozyskane z innych źródeł.

¹ Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2012 roku, poz. 1059)
<http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19970540348> (dalej jako: „Prawo energetyczne”).

Energia ciepła wytworzona w instalacji biogazowej, w procesie chłodzenia spalin oraz silnika, kwalifikuje się jako wytwarzanie w wysokosprawnej kogeneracji. Ponieważ jednocześnie wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej stanowi oszczędność nośników energii, kogeneracja jest promowana przez władze państwowe. W Polsce istnieje system wsparcia, dzięki któremu wytwórcy energii elektrycznej i ciepłej spełniający odpowiednie kryteria, mogą liczyć na dodatkowe przychody. Wsparcie kogeneracji podobnie jak wsparcie odnawialnych źródeł energii opiera się na systemie świadectw pochodzenia (tzw. certyfikatów). Wytwórca energii w skojarzeniu może się ubiegać o świadectwa pochodzenia energii, z którymi wiążą się prawa majątkowe. Aktualnie, w ramach prawnego wspierania produkcji energii elektrycznej w kogeneracji istnieją trzy rodzaje świadectw pochodzenia energii: dla jednostek o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej źródła do 1 MW lub opalanych paliwami gazowymi (tzw. żółte certyfikaty), dla jednostek o mocy powyżej 1 MW innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy (tzw. czerwone certyfikaty), dla jednostek opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym i ujmowanym przy dołowych robotach górniczych w czynnych, likwidowanych lub zlikwidowanych kopalniach węgla kamiennego (tzw. fioletowy certyfikat).

Przedsiębiorcy wytwarzającym energię ciepłą i elektryczną z biogazu rolniczego przysługują żółte lub fioletowe certyfikaty. Ceny, jakie można było za nie uzyskać w ostatnich latach przedstawia poniższy wykres.

Średnioważone ceny z transakcji na TGE dla żółtych i fioletowych certyfikatów w latach 2007-2012

2. Aktualna sytuacja (maj 2013)

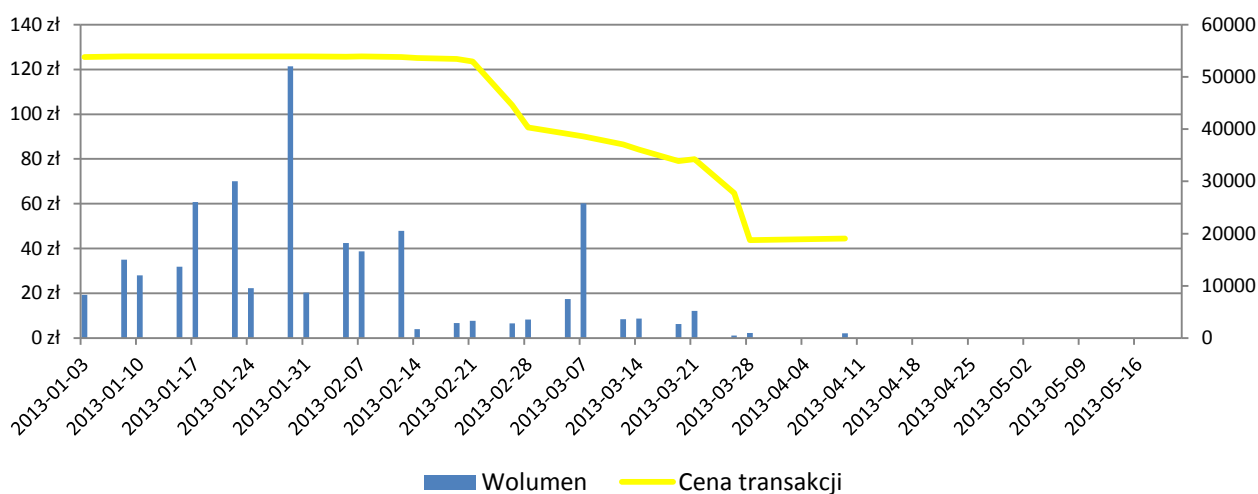
Prawo energetyczne przewidywało wsparcie dla kogeneracji w postaci żółtych certyfikatów do dnia 31 marca 2013 r². Rząd zakładał, że do tego czasu wejdzie w życie tzw. trójpak energetyczny (nowe ustawy: prawo energetyczne, prawo gazowe i ustawa o odnawialnych źródłach energii), wprowadzający zmiany m.in. w systemie wsparcia dla kogeneracji. Niestety przedłużające się prace nad zmianami prawnymi doprowadziły do sytuacji, w której nie są wydawane świadectwa pochodzenia (żółte certyfikaty), ponieważ nie ma ku temu odpowiedniej podstawy prawnej.

² Ogłoszenie Urzędu Regulacji Energetyki z 10 kwietnia 2013.

http://www.ure.gov.pl/portals/pl/424/5212/Prezes_URE_kontynuuje_wydawanie_zoltych_i_czerwonych_certyfikatow.html

Rząd aby zapobiec takiej sytuacji, jeszcze w 2012 roku przygotował projekt zmiany ustawy Prawo energetyczny **przedłużający obowiązywanie żółtych certyfikatów do 31 marca 2015 r.**³ Projekt ustawy dotyczy tylko certyfikatów żółtych i czerwonych, bowiem **certyfikaty fioletowe obowiązują do roku 31 marca 2019 r.** Projekt ten został przyjęty przez rząd 2 stycznia 2013 r. i przesłany do Sejmu 29 marca 2013 r., jednocześnie rozpoczęto też procedurę notyfikacji projektu Komisji Europejskiej (procedura trwa zazwyczaj 3-4 miesiące).

7 maja 2013 roku na posiedzeniu Komisji Gospodarki i Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa powołano specjalną podkomisję mającą zająć się projektem nowelizacji Prawa energetycznego.⁴ Ma to przyspieszyć przedłużenie systemu wsparcia dla kogeneracji.

Dane o transakcjach na TGE w okresie 01.01-24.05.2013 r. dla żółtych certyfikatów

Powyższy wykres obrazuje obecną sytuację żółtych certyfikatów – jak widać na TGE nie zarejestrowano żadnych transakcji od początku kwietnia 2013. Mogą to zmienić jedynie zapowiadane zmiany prawne – których należy oczekiwać najwcześniej pod koniec 2013 roku, a prawdopodobnie dopiero w 2014 r. **Należy zauważyć, że w przypadku, gdy Prawo energetyczne nie zostanie znowelizowane do końca 2013 r. nie będą wydawane certyfikaty za rok 2013.**

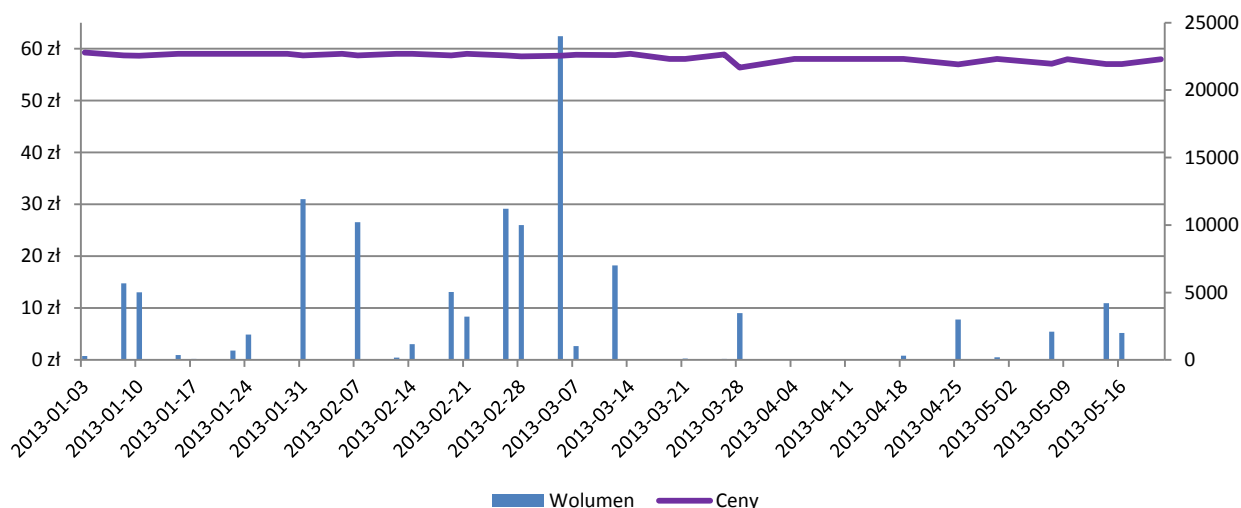
Kolejny wykres przedstawia transakcje z TGE dla fioletowych certyfikatów. Ponieważ ten rodzaj wsparcia kogeneracji obowiązuje do 31 marca 2019 r., to jak widać sytuacja jest stabilna.

³ Projekt ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy Prawo energetyczne, ustawy Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o systemie oceny zgodności oraz ustawę o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw, Druk nr 1273 z 29 marca 2013 r.

<http://orka.sejm.gov.pl/Druki7ka.nsf/0/6CDED1C4ABF8A0ADC1257B50002EC540/%24File/1273.pdf>

⁴ Zapis przebiegu posiedzenia komisji

<http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/biuletyn.xsp?documentId=4755D42FEAD221A7C1257B66004B480D>

Dane o transakcjach na TGE w okresie 01.01-24.05.2013 r. dla fioletowych certyfikatów

3. Nowy system wsparcia kogeneracji

Zbliżające się zmiany w Prawie energetycznym (tzw. trójpak energetyczny) wiążą się ze zmianami także w systemie wsparcia dla kogeneracji. Oprócz obowiązujących obecnie czerwonych, żółtych i fioletowych certyfikatów zostanie wprowadzony nowy instrument – tzw. pomarańczowe certyfikaty. System został zaprojektowany tak, aby osiągnąć w Polsce 22-procentowy udział kogeneracji w wytwarzaniu energii elektrycznej do 2030 r. Nowe certyfikaty będą przysługiwały wszystkim nowym jednostkom wytwórczym pracującym w warunkach wysokosprawnej kogeneracji, niezależnie od mocy źródła, ani nośnika energii. Szczególnie istotną informacją jest jednak fakt, że ceny pomarańczowych certyfikatów będą znacznie bardziej atrakcyjne niż dotychczas funkcjonujących certyfikatów. Obecnie za żółte certyfikaty można uzyskać około 125 zł/MWh, za fioletowe około 58 zł/MWh. Wysokość wsparcia pomarańczowymi certyfikatami, inaczej niż w przypadku pozostałych świadectw pochodzenia z kogeneracji nie będzie wyznaczana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Wzór na obliczenie opłaty zastępczej zawarto w projekcie ustawy prawo energetyczne, zgodnie z nim suma średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym (ogłaszana przez URE) oraz ceny pomarańczowych certyfikatów ma wynosić 400 zł/MWh. Oznacza to, że przykładowo jeżeli średnia cena energii elektrycznej w danym roku wyniesie 200 zł/MWh, to za pomarańczowy certyfikat będzie można pozyskać około 200 zł/MWh. Nowy certyfikat kogeneracyjny będzie więc istotnym składnikiem przychodu biogazowni rolniczej. Na chwilę obecną trudno powiedzieć, kiedy zapowiadane zmiany prawne będą wprowadzone.